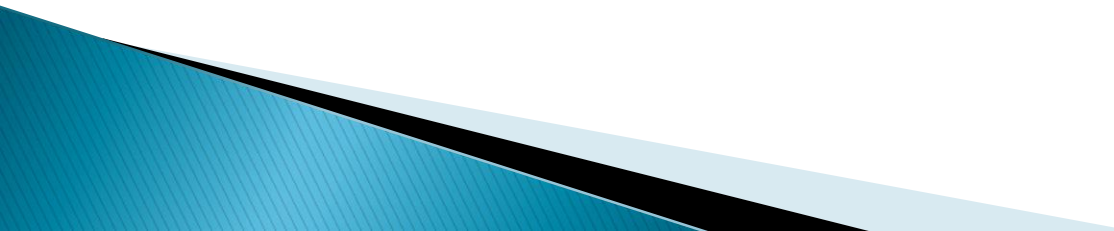

Rekomendacje zmian prawnych dot. zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami

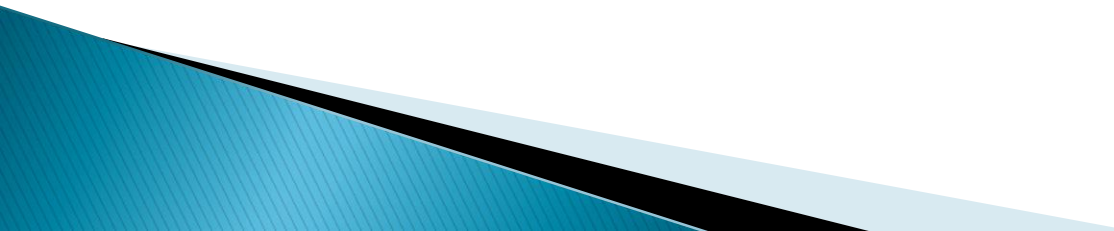
dr Katarzyna Roszewska
WPIA Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Różni, ale równi – pracownicy z niepełnosprawnością
5 czerwca 2013 r., Łódź

Zakres Konwencji w zakresie dot. zatrudnienia

- ▶ Prawo do pracy na zasadzie równości
 - ▶ Prawo do pracy w otwartym, integracyjnym i dostępnym środowisku pracy
 - ▶ Prawo do wszelkich usług rynku pracy
 - ▶ Prawo do rozwoju przedsiębiorczości (samozatrudnienia, rozwijania własnych przedsiębiorstw, w tym spółdzielni)
 - ▶ Prawo do pracy w sektorze publicznym
 - ▶ Prawo do pracy w sektorze prywatnym dzięki kierowanym do niego zachętom
 - ▶ Prawo do racjonalnych usprawnień w miejscu pracy
-

Bariery prawne w realizacji praw osób z niepełnosprawnościami

- ▶ Na etapie aplikacji o zatrudnienie (segment zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w polityce państwa, oferty pracy, szkolenia i in usługi rynku pracy)
 - ▶ Na etapie realizacji prawa do zatrudnienia (miejsce i stanowisko pracy, brak skutków dla publicznych pracodawców, system wsparcia pracodawców prywatnych, pułapka świadczeniowa)
 - ▶ Na etapie realizacji przedsiębiorczości (ryzyko gospodarcze, system wsparcia przedsiębiorców)
-

Rekomendacje zmian

➤ Ustawa o działach administracji rządowej z 1997 r.

zatrudnienie osób niepełnosprawnych umiejscowione jest w dziale:
zabezpieczenie społeczne (obok kombatantów działań związanych ze zwalczaniem patologii, organizacji pożytku publicznego) – podczas gdy powinno być częścią działu: praca

Rekomendacje zmian

- Kodeks pracy a ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 1997 r.

osoby z niepełnosprawnościami są nie tylko faktycznie, ale i formalnie poza głównym rynkiem pracy – ich status powinien być uregulowany w Kodeksie pracy, jak kobiet, rodziców, młodocianych. W Kodeksie pracy powinny znaleźć się co najmniej takie elementy jak: forma czynności prawnych (dostępna dla osób z różnymi niepełnosprawnościami), czas pracy, urlopy i zwolnienia, miejsce pracy

Rekomendacje zmian

➤ Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 2004 r.

rozwiązania dot. promocji zatrudnienia wzgl. osób z niepełnosprawnościami leżą poza głównym nurtem polityki zatrudnienia. Zatrudnieniem osób niepełnosprawnych zajmuje się organ odpowiedzialny za rehabilitację, nadzór nad orzecznictwem, nawet warunki życia osób z niepełnosprawnościami – zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami powinno być elementem regulacji poświęconej kompleksowo zatrudnieniu.

status osoby niepełnosprawnej jako bezrobotnej w ustawie zamyka drogę do wsparcia szerokiej rzeszy osób – należy przyznać osobom niepełnosprawnym poszukującym pracy co najmniej analogicznego wsparcia co bezrobotnym w zakresie usług i instrumentów rynku pracy

Mimo, że ustawa zawiera rozwiązania poświęcone szczególnym grupom bezrobotnym, w tym niepełnosprawnym (art. 49), nie przewiduje dla osób z niepełnosprawnościami żadnego realnego wsparcia – powinna przewidywać gwarancje wsparcia w poszukiwaniu zatrudnienia, podobne jak dla absolwentów, czy osób powyżej 50 r. życia lub osób po odbyciu kary pozbawienia wolności.

Rekomendacje zmian

➤ Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

def. warunków pracy chronionej jest powiązana ze statusem pracodawcy – a powinna być powiązana z warunkami pracy, tak by w myśl ustawy warunki te mogli tworzyć również pracodawcy z otwartego rynku pracy (praca w tych warunkach możliwa jest m.in. dla osób z orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy)

ustawa wyklucza ze wsparcia pracujących poszukujących zatrudnienia – należy wykreślić wymóg nie pozostawania w zatrudnieniu

środki na wsparcie zatrudnienia pracowniczego osób z niepełnosprawnościami różnicują pracodawców (z chronionego i otwartego rynku pracy) zatrudniających te same osoby niepełnosprawne – powinny służyć w tej samej wysokości, m.in. w celu rozwoju otwartego rynku pracy dla osób z niepełnosprawnościami

Rekomendacje zmian

➤ Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

środki na wsparcie są premią za sam fakt zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością – a powinny służyć ponoszeniu realnych i zarazem wyższych kosztów związanych z zatrudnieniem osoby z niepełnosprawnością, likwidacji barier, podnoszeniu kwalifikacji

środki na wsparcie służą wszystkim prywatnym pracodawcom – a nie wszyscy płacą – należy zmienić zasady partycypowania w PFRON

środki na wsparcie zatrudnienia pracowniczego pozostają w całości w dyspozycji pracodawców – część powinna zostać postawiona do dyspozycji pracowników

środki na działalność gosp. – nie pozwalają na przystosowanie własnego miejsca pracy

Rekomendacje zmian

➤ Ustawa o służbie cywilnej z 2008 r.

statuuje pierwszeństwo osób z niepełnosprawnościami, ale przepisy pozwalają je „obejść” – należy wprowadzić większą gwarancję pozyskania pracy przez osoby niepełnosprawne oraz (może) odpowiedzialność dyrektorów generalnych w przypadku niezatrudniania osób z niepełnosprawnościami co najmniej w granicach wskazanych ustawą, zagwarantować udział niepublicznych agencji zatrudnienia w pośrednictwie pracy jako znających lokalne organizacje i potrzeby oraz kompetencje osób z niepełnosprawnościami

Rekomendacje zmian

➤ Ustawa – Prawo zamówień publicznych z 2004 r.

Pozwala zastrzec w SIWZ prawo ubiegania się o zamówienie wykonawców zatrudniających ponad 50% lub określić wymagania zw np. z realizacją zamówienia – należy obok tych możliwości wprowadzić przymus minimalnego (symbolicznego) premiowania ofert pochodzących od podmiotów zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami, obowiązek zamawiania urzędzeń/narzędzi spełniających warunki dostępności

Rekomendacje zmian

➤ Inne

gwarancja dostępu do programów unijnych dla osób z niepełnosprawnościami jak i organizacji działających na ich rzecz

nowa rola Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania lub Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych lub odrębnego organu

nowy system finansowania PFRON

sformalizowana i stałą współpraca PUP-ów z niepublicznymi agencjami zatrudnienia

mechanizm zachęt dla instytucji przeciwdziałających wykluczeniu (CIS, wtz, spółdzielnie) do wypychania osób niepełnosprawnych na otwarty rynek pracy

system rentowy